

Obsah

Úvod.....	5
I. Starověká Sýrie	7
1 Pravěk.....	9
Úvodem.....	9
Sýrie a pravěk	10
2 Raná doba bronzová: vznik městské civilizace (3000–2000 př. n. l.)	16
Ebla	18
Mari	23
Povodí Chábúru.....	27
Kmenové skupiny: Amorejci.....	29
3 Střední doba bronzová: formování regionálních politických center (2000–1600 př. n. l.)	31
Mari	33
Jamchad	43
4 Sýrie jako dějiště soupeření velmocí: pozdní doba bronzová (1600–1200 př. n. l.).....	49
Mitanni	56
Vzestup chetitské moci.....	63
Ugarit.....	64
Amurru a Byblos.....	68
Úpadek Mitanni.....	70
Soupeření chetitské a egyptské říše	74
Mír mezi chetitskou říší a Egyptem	79
Vstup Asýrie do mocenské hry	83
5 Doba železná: Sýrie pod nadvládou Asýrie, Babylonie a perské říše (1200–332 př. n. l.).....	90
Asyrská expanze na západ	94
Sýrie pod babylonskou nadvládou.....	103
Perská nadvláda	106
II. Sýrie od Alexandra Makedonského do muslimského záboru.....	113
6 Helénistická Sýrie	115
Alexandr Makedonský v Sýrii.....	117
Diadochové: počíná se příběh Seleukovců.....	118

Hospodářský život za vlády Seleukovců	132
Společenské poměry: zakládání městských obcí i prostupování kultur	134
Náboženský život a umění	139
Foiníkie	144
Kommagéné	146
Parthové	147
7 Římská Sýrie	151
Foiníkie za římské vlády	162
Emesa	163
Iturejci	163
Palmyra	163
Hospodářský život římské Sýrie	166
Společnost	169
Sýrie a rané křesťanství	177
Judaismus	185
Mithraismus	186
Syrské kulty	187
Umění doby římské	189
Věda	193
8 Byzantská Sýrie	198
Byzantská Palmyra	203
Rozkvět a konjunktura	203
Změny v armádě a další proměny byzantské společnosti	205
Křesťanství: zápas o jednotu církve	209
Řeholní a asketický život	212
Heterodoxní křesťanství	214
Syrské kulty	217
Umění a věda byzantské Sýrie	218
III. Sýrie v islámském středověku	223
9 Arabská expanze	225
Arabové ve starověku	225
„Zaniklí“ Arabové	225
Nabatejci	226
Palmyra	226
„Jihoarabské“ kmeny a státy	227

Stát Ghassánovců.....	230
„Severoarabské“ kmeny	232
Prorok Muhammad a vznik islámu.....	235
Raný chalífát a první arabská expanze, 632–644.....	239
‘Umarova organizace říše.....	246
10 Sýrie jako centrum umajjovské říše.....	248
‘Uthmánův nepotismus a rozpory v islámské obci, 644–656.....	248
‘Alí a první občanská válka, 656–661.....	249
Umajjovská říše za vlády chalífy Mu‘áwiji I., 661–680.....	252
Druhá občanská válka, 680–693.....	259
Vrchol doby umajjovské.....	262
Krise vlády Umajjovců.....	266
Třetí občanská válka (744–747) a skloněk vlády Umajjovců.....	269
‘Abbásovská revoluce a pád Umajjovců.....	271
11 Syrský region na periferii ‘Abbásové říše.....	275
‘Abbásovská provincie, 750–877.....	275
Sýrie za vlády Túlúnovců, 877–905.....	279
Návrat ‘Abbásovců, 905–935.....	283
Sýrie pod vládou Ichšídovců, 935–969.....	284
12 Sýrie pod vládou ší‘itských dynastií.....	287
Ší‘itská opozice za vlády ‘Abbásovců.....	287
Hamdánovský emírát v Halabu, 945–1002.....	292
Sýrie jako strategický region Fátimovské říše.....	298
Mirdásovcí v Halabu, 1025–1080.....	304
Numajrovci v severní Mezopotámii, 990–1081.....	306
13 Seldžuci, atabegové a Ajjúbovcí a křižácká invaze.....	308
Říše „Velkých Seldžuků“.....	308
Syrský region za vlády Seldžuků.....	310
První křižová výprava, 1096–1099.....	312
Křižácké státy v Syrském regionu.....	315
Syrský region za vlády atabegů.....	320
Druhá křižová výprava, 1147–1149.....	323
Núr ad-Dín Zangí, vládce Sýrie.....	324
Sultán Saláh ad-Dín a jeho vláda v Sýrii.....	327
Vláda Ajjúbovců v Sýrii.....	334
14 Sýrie pod vládou mamlúků.....	340
Syrský region za vlády kypčackých mamlúků, 1260–1382.....	340
Syrský region za vlády čerkeských mamlúků, 1382–1516.....	350

IV. Osmanská Sýrie	359
15 Osmanská Sýrie v 16. a 17. století	361
Počátky osmanské správy	361
Tímársko-sipáhijský systém a krize Osmanské říše	365
Městské elity v Damašku	368
Kmenové a klanové struktury beduínů v Syrském regionu	370
16 Osmanská Sýrie v 18. a počátkem 19. století	374
Krize Osmanské říše a vznik „Východní otázky“	374
Damašská provincie pod vládou rodiny al-‘Azm	376
Halabská provincie	380
Tripolská provincie	382
Počátky reforem v Osmanské říši	383
Egyptská okupace, 1831–1840	384
„Damašská aféra“, 1840	388
17 Sýrie v období osmanských reforem	390
Sýrie v první etapě reforem tanzímátu, 1839–1856	390
Sýrie ve druhé etapě reforem tanzímátu, 1856–1871	397
Damašský masakr, 1860	399
Reforma provinční správy, 1864	400
18 Sýrie za vlády sultána Abdülhamida II.	405
Sultán Abdülhamid II. – despota, či reformátor?	405
Hamidovská Sýrie	411
Damašské elity v hamidovské době	414
19 Sýrie za vlády Mladoturků, 1908–1918.	419
Mladoturecká revoluce, 1908	419
Arabské národní hnutí	421
Panarabský nacionalismus před první světovou válkou	424
Vstup Osmanské říše do první světové války	428
Strategie káhirských specialistů na Blízkém východě	430
Indická diplomacie na Blízkém východě	433
Válečné operace na syrsko-palestinské frontě	433
Arabské povstání, 1916–1918	437
Tajné smlouvy o rozdělení Osmanské říše	438
Balfourova deklarace, 1917	441
Diplomacie na konci války	442
Závěr válečných operací na syrsko-palestinské frontě	442

V. Moderní Sýrie	445
20 Boj za nezávislost Sýrie, 1918–1920	447
Vznik arabské vlády v Sýrii v roce 1918	447
Pařížská mírová konference a Blízký východ	448
Arabské národní hnutí v Sýrii	452
Vyhlášení Syrského království, 1920	454
Nastolení francouzského mandátu v Sýrii, 1920	457
21 Sýrie pod francouzským mandátem, 1920–1939	460
Počátky francouzského mandátu pro Sýrii a Libanon	460
Sýrie pod vojenskou správou, 1920–1925	463
Syrské povstání, 1925–1927	468
Francouzský mandát pro Sýrii a Libanon, 1926–1939	471
Národní blok na syrské politické scéně, 1927–1936	472
Aktivizace komunistického a fašistického hnutí v Libanonu a Sýrii	475
Aktivizace panarabského hnutí v Sýrii	478
Vláda Národního bloku, 1936–1939	481
Alexandrettský sandžak	485
22 Druhá světová válka a nezávislost Sýrie	487
Sýrie na počátku druhé světové války, 1939–1940	487
Sýrie pod vichistickou vládou, 1940–1941	489
Počátky baasistického hnutí v Sýrii	490
Irácké povstání „zlatého čtverce“ a britská okupace Sýrie a Libanonu	492
Sýrie pod vládou Svobodné Francie, 1941–1943	495
Projekt Velké Sýrie, Liga arabských států a nezávislost Zajordánska	497
Cesta k úplné nezávislosti Sýrie, 1943–1946	499
23 Sýrie mezi demokracií a diktaturou, 1946–1963	502
Parlamentní demokracie, 1946–1949	502
První arabsko-izraelská válka a její důsledky	506
Vojenské převraty, 1949–1951	508
Šíšaklího vojenská diktatura, 1951–1954	512
Parlamentní demokracie, 1954–1958	516
Sýrie v rámci Sjednocené arabské republiky, 1958–1961	522
„Separatistický režim“, 1961–1963	528
24 Baasistická Sýrie, 1963–1970	532
Baasistický nacionalistický režim, 1963–1966	532
Baasistický socialistický režim, 1966–1967	537
Baasistická Sýrie a palestinská otázka	539

Šestidenní válka v roce 1967 a její následky	541
Krise baasistického socialistického režimu, 1967–1970	545
„Nápravné hnutí“ 16. listopadu 1970	548
VI. Soudobá Sýrie	551
25 Sýrie za vlády Háfize al-Asada	553
Stabilizace moci Háfize al-Asada, 1970–1973	553
Vnitropolitická struktura moci	554
První úroveň mocenské pyramidy – prezident	556
Druhá úroveň moci – elitní jednotky a bezpečnostní složky	560
Otázka podpory terorismu a lidských práv	566
Třetí úroveň mocenské pyramidy – strana Baas	569
Čtvrtá úroveň mocenské pyramidy	570
Islamistická krize, 1979–1982	575
Nástupnická krize, 1983–1984	579
Nástupnická krize ve druhé polovině devadesátých let	580
26 Asadovská Sýrie ve víru blízkovýchodní politiky	583
Říjnová válka, 1973	583
Sýrie a blízkovýchodní konflikt, 1975–1990	590
Sýrie a libanonská občanská válka, 1975–1991	592
Syrsko-iránské strategické spojení	601
Vliv konce studené války a rozpadu bipolárního systému	603
Sýrie v době krize a války v Zálivu	604
Sýrie a blízkovýchodní mírový proces	605
Sýrie a další státy v devadesátých letech	608
Problémy hospodářské politiky	610
27 Sýrie za vlády Baššára al-Asada, 2000–2010	614
Sýrie v prvním roce vlády Baššára al-Asada	614
Baššárova Sýrie v rámci mezinárodních vztahů	616
Generační výměna „staré gardy“ za „novou gardu“	622
Baššárův režim a obchodní elity	626
Opozice z řad odpadlíků režimu	627
Občanská opozice	628
Sunnitská opozice	629
Extrémní sucho na severovýchodě Sýrie a migrace obyvatel	632
Kurdská opozice	633
28 Česko-syrské vztahy	635
Kontakty od středověku do první světové války	635

Československo-syrské vztahy v letech 1919–1939	637
Československo a Sýrie v letech 1939–1948	639
Československo-syrské vztahy v letech 1948–1969	641
Československo-syrské vztahy v letech 1969–1989	645
Československo-syrské vztahy v letech 1990–1992	649
Česko-syrské vztahy od roku 1993	651
29 Závěrem.	657
Arabské jaro, 2011.	657
Občanské protesty a demonstrace, březen–červenec 2011	658
Ozbrojené povstání a eskalace konfliktu, červenec 2011 – leden 2014	660
Islámský stát, kurdské jednotky a zahraniční vojenská intervence	666
Zamrzlý konflikt	670
Smutná bilance	674
Post scriptum.	675
 Dodatky	677
Základní statistické údaje	679
Chronologický přehled významných událostí	681
Genealogie vládců a přehled představitelů státu	687
Jazyková poznámka	696
Seznam map a zdroje vyobrazení	697
Výběrová bibliografie	698
Jmenný rejstřík	713
Místní rejstřík	740